

végeztünk. Megtaláltuk a szentély falát. A kirajzolódó maradványokat dokumentáltuk.

Október 20–22. között feltártuk a templom szentélyét. Árpád-kori eredetű, félköríves szentélyű téglatemplom maradványait találtuk meg. A templomfalak alapozása elég jól megmaradt, csak a K-i részen bolygatta néhány újkori – feltehetően a templom lerombolása utáni időszakból, a 19. sz. elejétől származó – sír. A felmenő falak viszont csak kisebb területen maradtak meg 1–2 téglator magasságig. Az alapozásban a téglatorok földrétegekkel váltakoztak. Az É-i szelvényfalon jól látszott egy É–D irányú fal nyoma. Északról újabb helyiség – sekrestye, esetleg torony – csatlakozhatott az épülethez, sajnos ez a fal a hársfánál van, nem lesz kibontható. Kevés késő középkori kerámiát és néhány vasszőveget találtunk.

Munkatársak: Nyári Zsolt, Gál Zoltán, Balla Krisztián.
MOLNÁR ISTVÁN

505. Szűr, Szőlőföldek II.
(KÖH 30770)

(Baranya megye) I

2010. április 28–29-én a Horvát Tranzit gázvezeték nyomvonalán a HT-70 jelű régészeti lelőhelyen megelőző feltárást végeztünk.

Egy ÉNy–DK-i irányú domboldalon a dombtető felől, azaz Ny-i irányból kezdtük meg a humuszosítást. Először sekélyen sárga, majd egyre mélyebben vörösesbarna altalaj jelentkezett. Ebben a rétegben került elő a kitűzött terület közepe táján egy temetkezés nyoma. További régészeti jelenséget nem találtunk, ezért a domboldal alján az egyre vastagabb lemosódott rétegben már csak kutatósávot húztunk. Az előkerült egyetlen objektum egy bizonytalan korú korhasztásos temetkezés, amelyben két felnőtt emberi váz került elő. Mindkét váz nyújtott, egyiket a hátára, másikat félig a jobb oldalára fektették, csak így férhetett el a két ember számára szűk sírgödörben.

VOICSEK VANDA

506. Szűr határa

(Baranya megye) Ő, Ró

2010 nyarán a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai megelőző feltárást végeztek a Városföld és Drávaszerdahely között építendő DN800 gázvezeték építése által érintett régészeti lelőhelyeken.

Szabad-földek (HT-71 lh., KÖH 30796): A lelőhely feltárása 2009 őszén megtörtént, 2010. július 9–12. között újabb 156 m² bizonyult régészeti fedettné. A Szébeny–Szűr útszakasz és a Geresdlak–Himesháza útszakasz közötti területen 2 árok, 1 nagyobb és 2 kisebb gödör került elő. Leletanyaguk igen szegényes, de megegyezik a már korábban feltárt, őskori leletanyaggal.

Szőlő-földek I. (HT-69 lh., KÖH 30825): A lelőhely feltárása 2009 őszén megtörtént, 2010. július 8–10.

között újabb 223 m² bizonyult régészeti fedettné. Három objektum – 1 ház, 1 kemence, 1 gödör – került elő. A kelta típusú ház Ny-i sarkában volt a kemence, padlóján több egész fazék volt lefordítva. Leletanyaga a korábban feltárt anyaggal egyezik meg, azaz római kori.

LIGNER JÁCINT

507. Tamási határa

(Tolna megye) Ő, LT, Ró, Á, I

2010. november 11-én tavaszi időben terepbejárást végeztem Tamási K-i határában, a Koppány folyó, majd a 61. sz. főút mentén.

Erdőrész (KÖH 76377): Erdőrész K-i felén, az utolsó ház után, a Koppány-parti dűlőút É-i felén elszórtan néhány kelta és ismeretlen őskori cserepet gyűjtöttem.

Kenderföld I. (KÖH 76381): A Koppány É-i felén, a Kenderföld DNY-i szögletében fekvő kiemelkedés kb. 100 m hosszan szórványosan őskori cserepeket gyűjtöttem.

Kenderföld II. (KÖH 76383): Az előző lelőhelytől K-re, a 61. sz. út által átvágott enyhe lankán, az úttól délre kevés jellegtelen őskori cserepet találtam.

Kenderföld III. (KÖH 76385): Az előző lelőhelytől K-re kb. 500 m-re, egy ÉNy–DK irányú kiemelkedés néhány markáns foltból közepes sűrűségben őskori töredékeket és temetőre utaló emberi koponyatöredéket is gyűjtöttem.

Kenderföld IV. (KÖH 76387): Az előző lelőhelytől K-re további kb. 250 m-re, a legmagasabb részen Árpád-kori cserépbográcsperemet, pár jellegtelen oldaltöredéket és egy – talán emberi – csonttöredéket találtam.

Kishenye (KÖH 76379): A Koppány D-i felén, a kishenyei bekötőút K-i oldalán, a folyóval párhuzamosan kevés ismeretlen őskori, valamint római kerámiát és néhány téglatöredéket találtam kb. 150 m hosszan.

K. NÉMETH ANDRÁS

508. Tass határa

(Bács-Kiskun megye) U, B, Ró, Sza, A, Á, Kö, Kú

A Nabucco gázvezeték Csongrád és Bács-Kiskun megyét érintő nyomvonalszakaszára készítenő örökségvédelmi hatástanulmányhoz kapcsolódó terepbejárásokat 2009. december 7. és 2010. május 25. között végeztük. A beruházás a két megye területén áthaladva összesen 23 település közigazgatási területén valósul majd meg. A tervezett 177 km hosszú nyomvonal mindkét oldalát 100–100 m szélességben vizsgáltuk. A terepi felderítés időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét (kb. 21%-át) már sűrű vetés borította, nagyjából hasonló arányban (kb. 19%) fordult elő erdő, rét, legelő, ill. gazzal fedett terület, melyeken szintén nem lehetett terepi kutatást végezni. Összességében a külterületi szakasznak mindössze 60%-a bizonyult terepbejárásra alkalmasnak.

A Tass külterületén végzett munka során két ismert lelőhelyet érintettünk: *Bak-ér holtága (KÖH 27228), He-*

gyeshalom, homokbánya (58282). Továbbá 6 új lelőhelyet találtunk: *Keresztes-puszta* (KÖH 74587); *Szent Tamás-puszta* (74589); *Kunszentmiklósi műúttól D-re* (74591); *Kunszéki és Pincés-gödrök I. és II.* (74593, 74595); *Kőkúti-lapos* (74597). Területükön őskori, újkőkori, bronzkori, római kori, szarmata, népvándorlás kori, avar, Árpád-kori, középkori, kora újkori és újkori leletek kerültek elő.

Munkatársak: Sósuti Kornél, Bóka Gergely, Reményi László régészek; Alács Attila, Bognár Margit, Takács Gábor, Fodor Péter, Kiss László Levente, Szabó Gergő technikusok.

ZSOLDOS ATTILA – PARDITKA GYÖRGYI

509. Tata határa

(Komárom-Esztergom megye) B, Ró, Á

A tatai Kuny Domokos Megyei Múzeum a város Ny-i külterületi részének részletes vizsgálatát, terepbejárást végezte el 2010. szeptemberben. Szükséges volt ez azért is, mert a nyilvántartott lelőhelyek pontos kiterjedése nem volt egyértelműen lehatárolva. Mivel a növényzet már bizonyos területeken kifejlődött, ezért néhány esetben csak a lelőhely részleges kiterjedését tudtuk meghatározni.

A *Derítő-tó mente* (KÖH 68003) lelőhelyen késő bronzkori, a *Városi-tó 1.* (KÖH 64372) lelőhelyen késő bronzkori és római kori, nagy sűrűségben előkerülő leleteket találtunk. Szintén római korinak bizonyult a *Városi-tó 3. és 4.* (KÖH 73467, 73461) lelőhely, előbbi területén kőépület léte is feltételezhető, míg utóbbin csak alacsony intenzitású volt a felszíni leletsűrűség.

A *Halasi-tó, Városi-tó 2.* és a *Mocsai úti dűlő* (KÖH 73469, 73463, 73465) lelőhelyeken alacsony intenzitásban kerültek elő Árpád-korra keltezhető felszíni edénytöredékek.

A leletek a Kuny Domokos Megyei Múzeumba kerültek.

LÁSZLÓ JÁNOS

510. Tápiószentmárton, Lapos

(KÖH 70281)

(Pest megye) Szk, Kk, Kú

Tápiószentmárton Lapos nevű külterületén egy ásványvíz-palackozó üzem építését megelőzve a Pest Megyei Múzeumok Igazgatóságának munkatársai próbafeltárást végeztek 2010. június 11. és augusztus 9. között.

A kutatóárkozás 1370 m² területet érintett, ahol 152 objektumot lokalizáltunk. Ezek főleg árkok és gödrök, de egy ház és több sütőfelület is volt köztük. A jelenségek egyharmadából nem került elő leletanyag, a fennmaradókat a bennük talált kerámia alapján – kettő kivételével – a 15–18. századba lehet sorolni. A terület sarkában két, egymást követő gödörben szkíta anyag volt. A középkori anyagban a fazekak, mázas és festett kancsók és kályhaszemek dominálnak. A kutatóárkok között az egész felületen szórványként a korszakba illő

fémleleteket találtunk, ezekből kiemelendő több 16–17. századi ezüstérem, bronz harang- és csengettyűtöredék, bronz övpálca, kereszt mintájú pecsétlő.

Munkatársak: Farkas Ildikó és Molnár Dávid régésztechnikusok.

FARKAS ZOLTÁN

511. Tápiószőlős, Káldy-rész

(KÖH 72957)

(Pest megye) Sza, N

2010. február 24-én a település szennyvízhálózatának nyomvonalán terepbejárást végeztünk. A település D-i szélén bejártuk a nyomvonal D-i végpontjaival szomszédos, adatgyűjtésre alkalmas szántásokat és vetéseket. Egyetlen alkalommal tapasztaltunk régészeti jelenséget: a Ságvári Endre utca végével DNy felől szomszédos szántón, néhány méterre a legszélső házaktól egy kb. 200×100 m nagyságú területen paticsmaradványokat és intenzív sűrűségben szarmata és népvándorlás kori edénytöredékeket találtunk. A lelőhely minden irányban folytatódik, de kiterjedése ÉK felé a település házai, ÉNy és DK felé elkerített gyümölcsösök területén nem állapítható meg. A lelőhelyet a szántót DNy-ről határoló vízvezető csatornáig bejártuk, de nagy valószínűséggel azon túl is folytatódik. A tervezett szennyvíztisztító telep részben hulladékhalomokkal fedett, részben mocsaras helye nem volt vizsgálható. A közelében fekvő vetésben nem találtunk régészeti leleteket.

REMÉNYI LÁSZLÓ

512. Tét határa

(Győr-Moson-Sopron megye) B, V, Ró, Á, Kö

2009 decembere és 2010 májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100-100 m-es szélességében. A téli időben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

A Téli-ér mellett, ill. a Marcal árterénél hét új lelőhelyet határoltunk le: *Téli-ér mellett II-V.*, *Szarkavár VI.*, *Marcal-csatorna, Legelő* (KÖH 74281, 74283, 74287, 74293, 74297, 74303, 74309). A Téli-ér két oldalán intenzív lelőhelyek kerültek elő, többek között egy nagy kiterjedésű Árpád-kori faluhely (*Téli-ér mellett IV.*). Három korábbról ismert lelőhelyet is lehatároltunk.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

513. Tiborszállás határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) U, B

2010. április 8-án helyszíni szemlét végeztünk a Nagyecsed-Mérk-Tiborszállás között tervezett szennyvízvezeték nyomvonalán.

Kraszna hídjától nyugatra (KÖH 74109): A Kraszna hídtól DNy-ra a csatorna nyomvonala egy dűlőút men-